

2021-05-27
S2021/04601 (delvis)**Socialdepartementet**Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att fördela och betala ut prestationsbaserade medel i syfte att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre

Regeringens beslut

I enlighet med riksdagens beslut om ändringar i statens budget för 2021 (bet. 2020/21:FiU46, rskr. 2020/21:239) får Socialstyrelsen i uppdrag att administrera, kontrollera prestation och betala ut prestationsbaserade medel till kommunerna. Närmare villkor anges i *bilaga 1*.

Socialstyrelsen får under 2021 använda 2 000 000 000 kronor för ändamålet. Av dessa medel ska Socialstyrelsen fördela 1 997 000 000 kronor till kommunerna efter andelen personer 80 år eller äldre i enlighet med *bilaga 2*. Socialstyrelsen får under 2021 använda högst 1 500 000 kronor för egna kostnader kopplade till arbetet.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 oktober 2022. Av redovisningen ska framgå vilka kommuner som deltog, hur medlen har fördelats samt hur stora förbättringar kommunerna har gjort. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, anslagsposten 13 Stöd för att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre.

Ärendet

Riksdagen har den 7 april i enlighet med Finansutskottets betänkande (2020/21:FiU46) beslutat om att 4 322 100 000 kronor ska avsättas för initiativ för ökad kvalitet inom vård och omsorg om äldre.

Det här aktuella beslutet handlar om initiativet till ett nytt prestationsbaserat stöd för att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre. Kommuner ansvarar både för timanställda i egen regi samt i verksamhet som bedrivs på uppdrag av kommunen. För detta initiativ har riksdagen beslutat att avsätta 2 000 000 000 kronor.

Utskottet föreslår att satsningen ska utformas i enlighet med följande principer:

- Den ska vara prestationsbaserad – stödet ska utgå till de kommuner som kan uppvisa en minskning i andelen timanställda. Om kommunerna redovisar en förbättring från föregående år betalas stödet ut som generella medel.
- Även de kommuner som redan har uppnått en god nivå när det gäller timanställda i förhållande till tillsvidareanställda bör få ta del av stödet.
- Modellen bör bygga på att förbättringen uttrycks procentuellt, eller någon annan likvärdig modell, med en tydligt definierad förbättring utifrån nuvarande prestation.
- Samtliga kommuner som lever upp till kraven (och över) får en tredjedel av statsbidraget att dela på. Resterande två tredjedelar går till de kommuner som gör tydliga förbättringar.
- Det ska vara lätt för kommunerna att ta del av det statliga bidraget. Resultatet ska kunna följas upp exempelvis genom redan befintlig statistik från SKR:s databas Kolada eller genom kommunernas egna personalbokslut.
- Kraven för att få ta del av stödet ska gälla all kommunfinansierad äldreomsorgsverksamhet, även privat driven men offentligt finansierad omsorg.

Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU46 medger att de medel som inte betalas ut till kommunerna under 2021 kan sparas under utgiftsområde 9, anslaget 4:5. Eventuellt anslagssparande ska, enligt betänkandet, fördelas under 2022 enligt samma principer som gäller för 2021. De prestationsbaserade stöd som ingår i detta beslut innebär att kommuner som lever upp till krav om förbättring får medel utbetalade som generella medel. Eftersom

det inte finns några krav på vilka ändamål generella medel ska gå till, ska inte några återkrav av medel ske. Kommunerna får fritt använda medlen under 2022 och 2023.

På regeringens vägnar

Ardalan Shekarabi

Jan Rehnberg

Kopia till

Statsrådsberedningen, internrevisionen
Finansdepartementets budgetavdelning
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Finansutskottet
Socialutskottet
Sveriges Kommuner och Regioner
Kommunal

Villkor för prestationsbaserade medel för att minska andelen timanställda i kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre

För 2021 fördelas 1 997 000 000 kronor som prestationsbaserade medel. Möjlighet att ta del av statsbidraget gäller kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre för prestationer under perioden den 1 januari 2020 till och med den 31 december 2021.

Preliminär fördelning sker i enlighet med fördelningsnyckel, *bilaga 2*. Fördelningen har andelen personer 80 år eller äldre som grund.

Fördelningen sker i två steg.

Steg 1 innebär att de kommuner som vill få del av medlen anmäler sig till Socialstyrelsen senast den 1 oktober 2021.

Steg 2 innebär att de medel som är avsatta till kommuner som inte anmält sig, kommer att omfördelas mellan de anmälda kommunerna.

De kommuner som väljer att ta del av satsningen ska redovisa och rapportera de uppgifter som krävs för att styrka att kommunen uppfyllt ett eller flera villkor till Socialstyrelsen senast det datum som myndigheten anger. Det handlar t.ex. om hur många tillsvidareanställda och timanställda som arbetar på uppdrag av kommunen, såväl de kommunalt anställda såsom de privat anställda. Socialstyrelsen kontrollerar därefter att prestationerna motsvarar villkoren och betalar ut slutlig fördelning av medel.

Krav på prestation

Enligt FiU46 ska förbättringar ske mellan 2020 och 2021, men även en redan god nivå för 2021 inbegrips i uppfyllda krav. Vidare ska statsbidraget fördelas med en tredjedel för de som redan har en god nivå och två tredjedelar för de som gör tydliga förbättringar. En kommun kan ta del av båda delarna.

De preciserade nivåerna är framtagna enskilt för denna satsning och är därmed inte en generell, nationellt fastställd nivå. Som god nivå för denna satsning bedöms att den femtedel av Sveriges kommuner som har lägst andel timanställda uppfyller detta idag. Enligt den senaste mätningen från SKR har denna grupp av kommuner högst 17 procent timanställda vilket medför att gränsen för god nivå satts till denna andel. För att nå kraven på en tydlig förbättring har kraven satts till en minskning på 3 respektive 5 procentenheter beroende på om kommunen redan har en god nivå eller inte. Skillnaden i kraven bedöms beakta att det är svårare att minska andelen timanställda när denna andel är lägre samt att nivån på förbättringen leder till en reell minskning av antal timanställda i äldreomsorgen.

1. God nivå

De kommuner som redan har uppnått en god nivå när det gäller timanställda i förhållande till tillsvidareanställda, får ta del av stödet. Kommuner som uppfyller dessa krav inbegrips i fördelningen av en tredjedel av statsbidraget.

- En *god nivå* motsvarar 17 procent eller lägre andel timanställda i förhållande till tillsvidareanställda.

2. En tydlig förbättring

En tydlig förbättring gäller andelen timanställda i förhållande till tillsvidareanställda.

Kommuner som uppnår denna nivå inbegrips i fördelningen av två tredjedelar av statsbidraget. Följande krav gäller:

- De kommuner som har en nuvarande nivå på 17 procent eller lägre måste förbättra sig med 3 procentenheter.
- De kommuner som har en nuvarande nivå på högre än 17 procent måste förbättra sig med 5 procentenheter.

Bilaga 2 till regeringsbeslut
2021-05-27 nr. I:17

Kommun	Belopp
Upplands Väsby	6 897 323
Vallentuna	5 080 345
Österåker	7 365 061
Värmdö	5 799 940
Järfälla	13 143 413
Ekerö	4 407 523
Huddinge	13 265 744
Botkyrka	10 768 747
Salem	3 072 673
Haninge	11 506 333
Tyresö	8 260 957
Upplands-Bro	3 576 390
Nykvarn	1 482 367
Täby	14 352 333
Danderyd	7 678 085
Sollentuna	11 157 329
Stockholm	130 016 525
Södertälje	15 381 355
Nacka	15 586 440
Sundbyberg	5 289 027
Solna	11 851 739
Lidingö	10 444 929
Vaxholm	1 910 526
Norrtälje	15 665 595
Sigtuna	6 818 168
Nynäshamn	5 634 433
Håbo	2 935 950
Älvkarleby	2 101 219
Knivsta	2 011 270
Heby	3 364 109
Tierp	5 033 571
Uppsala	35 181 027
Enköping	9 084 894
Östhammar	5 709 991
Vingåker	1 953 702
Gnesta	2 094 023
Nyköping	13 776 657
Oxelösund	3 403 687
Flen	4 206 036
Katrineholm	7 865 179

Eskilstuna	20 278 203
Strängnäs	7 303 895
Trosa	2 601 338
Ödeshög	1 352 840
Ydre	1 029 022
Kinda	2 651 710
Boxholm	1 288 076
Åtvidaberg	3 090 663
Finspång	5 267 439
Valdemarsvik	2 115 611
Linköping	30 233 807
Norrköping	26 074 545
Söderköping	3 101 457
Motala	10 016 770
Vadstena	2 356 675
Mjölby	5 810 734
Aneby	1 396 015
Gnosjö	1 878 144
Mullsjö	1 525 543
Habo	1 856 557
Gislaved	6 357 627
Vaggeryd	2 709 277
Jönköping	27 963 483
Nässjö	6 688 641
Värnamo	7 573 743
Sävsjö	2 871 186
Vetlanda	6 879 333
Eksjö	4 562 236
Tranås	5 235 058
Uppvidinge	2 381 861
Lessebo	1 914 124
Tingsryd	3 788 671
Alvesta	4 562 236
Älmhult	3 759 887
Markaryd	2 716 473
Växjö	17 608 503
Ljungby	7 080 820
Högsby	1 449 985
Torsås	1 874 546
Mörbylånga	3 457 657
Hultsfred	4 008 147
Mönsterås	3 389 295
Emmaboda	2 709 277
Kalmar	14 064 495
Nybro	5 576 866
Oskarshamn	6 652 661

Västervik	10 567 261
Vimmerby	4 166 458
Borgholm	3 637 556
Gotland	14 478 263
Olofström	4 018 941
Karlskrona	14 798 483
Ronneby	7 678 085
Karlshamn	8 538 001
Sölvesborg	4 511 864
Svalöv	2 234 344
Staffanstorp	5 119 922
Burlöv	3 248 974
Vellinge	7 832 798
Östra Göinge	3 230 984
Örkelljunga	2 385 459
Bjuv	2 493 399
Kävlinge	5 307 017
Lomma	5 709 991
Svedala	3 526 018
Skurup	2 917 960
Sjöbo	4 080 107
Hörby	3 382 099
Höör	3 324 531
Tomelilla	3 349 717
Bromölla	2 957 538
Osby	3 626 762
Perstorp	1 655 070
Klippan	3 795 867
Åstorp	2 608 534
Båstad	4 720 547
Malmö	52 476 506
Lund	19 468 658
Landskrona	8 617 157
Helsingborg	27 107 165
Höganäs	6 850 550
Eslöv	6 253 285
Ystad	8 214 183
Trelleborg	9 660 570
Kristianstad	18 767 052
Simrishamn	6 328 843
Ängelholm	10 542 075
Hässleholm	13 024 680
Hylte	2 540 172
Halmstad	21 756 972
Laholm	6 033 809
Falkenberg	11 031 400

Varberg	14 593 398
Kungsbacka	16 637 049
Härryda	5 810 734
Partille	6 735 414
Öckerö	2 939 548
Stenungsund	5 292 625
Tjörn	3 903 806
Orust	4 094 499
Sotenäs	2 590 544
Munkedal	2 637 318
Tanum	3 306 542
Dals-Ed	1 374 427
Färgelanda	1 575 914
Ale	4 850 074
Lerum	7 519 774
Vårgårda	2 223 550
Bollebygd	1 734 225
Grästorp	1 471 573
Essunga	1 385 221
Karlsborg	1 903 330
Gullspång	1 475 171
Tranemo	2 867 588
Bengtsfors	2 889 176
Mellerud	2 597 740
Lilla Edet	2 403 449
Mark	7 886 767
Svenljunga	2 389 057
Herrljunga	2 198 364
Vara	3 666 339
Götene	2 961 136
Tibro	2 921 558
Töreboda	2 151 591
Göteborg	83 113 287
Mölnadal	10 693 190
Kungälv	9 829 675
Lysekil	4 209 634
Uddevalla	12 780 017
Strömstad	2 867 588
Vänersborg	9 178 441
Trollhättan	11 261 670
Alingsås	8 973 357
Borås	22 357 834
Ulricehamn	5 789 146
Åmål	3 547 606
Mariestad	6 735 414
Lidköping	9 174 843

Skara	4 015 343
Skövde	11 247 279
Hjo	2 281 118
Tidaholm	3 313 738
Falköping	8 034 284
Kil	2 878 382
Eda	2 108 415
Torsby	3 443 265
Storfors	903 092
Hammarö	3 004 311
Munkfors	1 266 488
Forshaga	2 586 946
Grums	2 277 520
Årjäng	2 464 615
Sunne	3 328 129
Karlstad	19 590 989
Kristinehamn	6 256 883
Filipstad	3 061 879
Hagfors	3 680 731
Arvika	7 023 253
Säffle	4 562 236
Lekeberg	1 619 090
Laxå	1 608 296
Hallsberg	3 230 984
Degerfors	2 586 946
Hällefors	2 130 003
Ljusnarsberg	1 298 870
Örebro	26 286 826
Kumla	3 918 198
Askersund	2 802 825
Karlskoga	7 818 406
Nora	2 633 720
Lindesberg	5 512 102
Skinnskatteberg	1 140 559
Surahammar	2 342 284
Kungsör	1 881 742
Hallstahammar	4 116 087
Norberg	1 396 015
Västerås	30 327 355
Sala	5 328 605
Fagersta	3 400 089
Köping	6 375 617
Arboga	3 669 937
Vansbro	1 878 144
Malung-Sälen	2 651 710
Gagnef	2 295 510

Leksand	4 123 283
Rättvik	3 587 184
Orsa	1 863 752
Älvdalen	2 072 435
Smedjebacken	2 612 132
Mora	5 260 243
Falun	12 625 304
Borlänge	9 977 192
Säter	2 479 007
Hedemora	3 752 691
Avesta	5 799 940
Ludvika	6 533 928
Ockelbo	1 331 252
Hofors	2 378 263
Ovanåker	3 151 829
Nordanstig	2 130 003
Ljusdal	5 069 551
Gävle	20 155 872
Sandviken	9 232 411
Söderhamn	6 584 299
Bollnäs	6 710 229
Hudiksvall	8 833 035
Ånge	2 536 574
Timrå	3 626 762
Härnösand	6 228 100
Sundsvall	21 375 586
Kramfors	4 896 848
Sollefteå	5 594 855
Örnsköldsvik	13 460 035
Ragunda	1 586 708
Bräcke	1 539 934
Krokom	2 626 524
Strömsund	3 374 903
Åre	1 798 989
Berg	2 043 651
Härjedalen	2 928 754
Östersund	12 985 102
Nordmaling	2 004 074
Bjurholm	856 319
Vindeln	1 511 151
Robertsfors	1 633 482
Norsjö	1 118 971
Malå	831 133
Storuman	1 780 999
Sorsele	838 329
Dorotea	924 680

Vännäs	2 011 270
Vilhelmina	1 788 195
Åsele	895 896
Umeå	20 224 233
Lycksele	3 112 251
Skellefteå	17 104 786
Arvidsjaur	1 773 803
Arjeplog	888 700
Jokkmokk	1 338 448
Överkalix	1 194 529
Kalix	4 666 577
Övertorneå	1 467 975
Pajala	2 147 993
Gällivare	4 810 496
Älvsbyn	2 273 922
Luleå	16 003 805
Piteå	8 851 025
Boden	6 699 435
Haparanda	2 435 831
Kiruna	5 091 139
